

Hooaja avakontsert

2015

146. hooaeg

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTRI JA
VANEMUISE KONTSERDIMAJA HOOAJA AVAKONTSERT

Johannes Brahms Saksa reekviem

KRISTINA HANSSON (SOPRAN, ROOTSI)

JAKOB HÖGSTRÖM (BARITON, ROOTSI)

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER JA OOPERIKOOR, TARTU NOORTEKOOR

DIRIGENT PAUL MÄGI

KOORMEISTRID PIRET TALTS JA KATRIN NUUME (VANEMUISE OOPERIKOOR) JA
KADRI, RIHO NING MARKUS LEPPUJA (TARTU NOORTEKOOR)

18.09.2015 KL 19 VANEMUISE KONTSERDIMAJAS

19.09.2015 KL 16 KONTSERDISARJAS „LÖUNAMUUSIKA“ ESTONIA KONTSERDISAALIS

VANEMUISE TEATRI JA EESTI KONTSERDI KOOSTÖÖPROJEKT

Johannes Brahms (1833-1897)

Saksa reekviem op 45

1. Chor

Selig sind, die da Leid tragen,
denn sie sollen getröstet werden.

(Matthäus 5,4)

Die mit Tränen säen, werden mit Freuden ernten.
Sie gehen hin und weinen und tragen edlen Samen,
und kommen mit Freuden und bringen ihre Garben.
(Psalms 126,5-6)

2. Chor

Denn alles Fleisch, es ist wie Gras
und alle Herrlichkeit des Menschen
wie des Grases Blumen.
Das Gras ist verdorret
und die Blume abgefallen.

(1. Petrus 1,24.)

So seid nun geduldig, lieben Brüder,
bis auf die Zukunft des Herrn.
Siehe, ein Ackermann wartet
auf die köstliche Frucht der Erde
und ist geduldig darüber,
bis er empfahe den Morgenregen
und Abendregen. So seid geduldig.

(Jakobus 5,7)

Aber des Herrn Wort bleibet in Ewigkeit.

(1. Petrus 1,25)

Die Erlöseten des Herrn werden wiederkommen,
und gen Zion kommen mit Jauchzen;
Freude, ewige Freude wird über ihrem Haupte sein;
Freude und Wonne werden sie ergreifen,
und Schmerz und Seufzen wird weg müssen.

(Jesaja 35,10)

1. Koor

Õndsad on kurvad,
sest neid lohutatakse.

(Mt 5,4)

Kes silmaveega külvavad, lõikavad hõiskamisega!
Kes minnes kõnnib nuttes, kuid ta külviseemet
kannab, see tuleb ja hõiskab, kandes oma vihke!
(Ps 126,5-6)

2. Koor

Sest kõik liha on nagu rohi

ja kõik tema hiilgus
nagu rohu õieke.

Rohi kuivab ära
ja õieke variseb maha.

(1Pt 1,24)

Siis olge nüüd pika meelega, vennad,
Issanda tulemiseni!

Vaata, põllumees ootab
maa kallist vilja

ja on pikameelne seda oodates,
kuni ta saab varajase ja hilise vihma.

Siis olge pika meelega.

(Jk 5,7)

Aga Issanda sõna püsib igavesti.

(1Pt 1,25)

Issanda vabaksostetud pöörduvad tagasi
ning tulevad Siionisse hõisates!

Nende peade kohal on igavene rõõm:
rõõm ja ilutsemine valdavad neid,
aga kurbus ja ohkamine põgenevad ära!

(Js 35,10)

3. Bariton-Solo und Chor

Herr, lehre doch mich, dass ein Ende mit mir haben muss

und mein Leben ein Ziel hat und ich davon muss.

Siehe, meine Tage sind einer Hand breit vor Dir, und mein Leben ist wie nichts vor Dir.

Ach, wie gar nichts sind alle Menschen, die doch so sicher leben.

Sie gehen daher wie ein Schemen und machen ihnen viel vergebliche Unruhe; sie sammeln und wissen nicht, wer es kriegen wird.

Nun, Herr, wes soll ich mich trösten?

Ich hoffe auf Dich.

(Psalm 39,5-8)

Die Gerechten Seelen sind in Gottes Hand, und keine Qual rühret sie an.

(Weisheit Salomos 3,1)

4. Chor

Wie lieblich sind deine Wohnungen, Herr Zebaoth!

Meine Seele verlanget und sehnet sich nach den Vorhöfen des Herrn;

mein Leib und Seele freuen sich in dem lebendigen Gott.

(Psalm 84,2-3)

Wohl denen, die in Deinem Hause wohnen, die loben Dich immerdar.

(Psalm 84,5)

5. Sopran-Solo und Chor

Ihr habt nun Traurigkeit;

aber ich will euch wiedersehen, und euer Herz soll sich freuen, und eure Freude soll niemand von euch nehmen. *(Johannes 16,22)*

Sehet mich an: Ich habe eine kleine Zeit Mühe und Arbeit gehabt und habe grossen Trost gefunden.

(Sirach. 51,27)

Ich will euch trösten, wie einen seine Mutter tröstet.

(Jes. 66,13)

3. Bariton ja koor

Issand, anna mulle teada mu elu ots

ja mu päevade mõõt, et ma tunneksin, kui kaduv ma olen!

Vaata, sa oled mu elupäevad pannud kämbla laiuseks, mu eluiga on kui eimiski sinu ees.

Tühi õhk on iga inimene, kes seisab püsti.

Ainult nagu varjukuju kõnnib inimene; nad teevad kära tühja pärast, nad kuhjavad kokku ega tea, kes selle saab!

Ja nüüd, Issand, mida ma pean ootama?

Oma lootuse ma panen üksnes sinu peale!

(Ps 39,5-8)

Õigete hinged on aga Jumala käes ja neid ei puuduta ükski piin.

(Trk 3,1)

4. Koor

Kui armsad on sinu hooned, Issand Sebaot!

Issanda õuesid igatseb

ja ihaldab mu hing;

mu süda ja mu ihu hüüavad rõõmsasti elava Jumala poole!

(Ps 84,2-3)

Õndsad on need, kes elavad sinu kojas;

nad kiidavad sind alati!

(Ps 84,5)

5. Sopran ja koor

Nüüd on teilgi muretsemist,

aga kui ma näen teid jälle, on teie süda rõõmus ja keegi ei võta teie rõõmu teilt ära.

(Jh 16,22)

Nähke oma silmaga, kuidas ma vähese vaevaga olen enesele saanud suure rahu.

(Srk 51,27)

Otsekui trööstiks teid ema, nõnda trööstin ma teid.

(Js 66,13)

6. Bariton-Solo und Chor

Denn wir haben hie keine bleibende Statt,

sondern die zukünftige suchen wir.

(Hebräer 13,14)

Siehe, ich sage euch ein Geheimnis:

Wir werden nicht alle entschlafen,

wir werden aber alle verwandelt werden;

und dasselbige plötzlich in einem Augenblick,

zu der Zeit der letzten Posaune.

Denn es wird die Posaune schallen,

und die Toten werden auferstehen unverweslich,

und wir werden verwandelt werden.

(1. Korinther 15,51-52)

Dann wird erfüllet werden das Wort,

das geschrieben steht:

Der Tod ist verschlungen in den Sieg.

Tod, wo ist dein Stachel? Hölle, wo ist dein Sieg?

(1. Korinther 15,54-55)

Herr, Du bist würdig

zu nehmen Preis und Ehre und Kraft,

denn Du hast alle Dinge geschaffen,

und durch Deinen Willen

haben sie das Wesen und sind geschaffen.

(Offenbarung Johannes 4,11)

7. Selig sind die Toten

die in dem Herrn sterben, von nun an.

Jah, der Geist spricht, dass sie ruhen von ihrer Arbeit; denn ihre Werke folgen ihnen nach.

(Offenbarung Johannes 14,13)

6. Bariton ja koor

Sest meil pole siin jäädavat linna,

vaid me taotleme tulevast.

(Hb 13,14)

Vaadake, ma ütlen teile saladuse:

meie kõik ei lähegi magama,

aga meid kõiki muudetakse,

äkitselt, ühe silmapilguga,

viimse pasuna hүүdes,

sest pasun hүүab

ja surnud äratakse üles kadumatutena,

ning meid muudetakse.

(1Kr 15,51-52)

Siis läheb täide sõna,

mis on kirjutatud:

“Surm on neelatud võidusse!

Surm, kus on sinu võit? Surm, kus on sinu astel?”

(1Kr 15,54-55)

Sina, meie Issand ja Jumal,

oled väärt võtma au ja austust ja väge,

sest sina oled loonud kõik,

kõik olev on loodud

sinu tahtmise läbi!

(Ilm 4,11)

7. Öndsad on surnud,

kes nüüdsest peale surevad Issandas!

Jah, Vaim ütleb, et nad võivad hingata oma

vaevadest, sest nende teod lähevad nendega kaasa.

(Ilm 14,13)

„Saksa reekviem” on Johannes Brahmsi esimene lõpuleviidud töö kooriloomingu vallas. On hämmastav, et selle suurejoonelise teose, mille selge sihiasetus ja isikupärane stiil annavad tunnistust inimlikkusest ja kunstipärasest küpsusest, on kirjutanud helilooja, kes polnud veel 35-aastane. Juba aastaid varem tunnetas Robert Schumann Brahmsi imetlusväärset küpset kunstnikku. Schumann kirjutas ajakirjas *Neue Bahnen*: „Ma mõtlesin /.../ peaks ju meil kord helilooja ilmuma, kes oleks kutsutud ajastu ülimalt sõnumit ideaalsesse vormi valama. Kes ei jõuaks kunstimeisterlikkuseni mitte aste astmelt kõrgemale tõustes, vaid kerkiks nagu Ateena kohe täies relvastuses Zeusi peast. Ja seal ta tuligi, verinoor mees, kelle hälli juures pidasid vahti graatsiad ja kangelased. Ta nimi on Johannes Brahms, Hamburgi laps, kes seal hämaras vaikuses loob, kuid keda tubli ja vaimustunult kujundav õpetaja on pühendanud kunsti kõige keerulisematesse seadustesse...”

1857-1859 töötas Brahms Detmoldi vürsti õukonnas klaveriõpetaja ja koorijuhina. Seal omandas ta esimesed praktilised kogemused töös nii koori kui orkestriga. Lähemalt tutvus ta Bachi kantaatidega ja lõi oma esimesed kooriteosed. Ei ole päris täpselt teada, kas Brahms mõtles Detmoldi päevil reekviemi kirjutamisele. Samas on kindel, et 1865. aasta aprillis, paar kuud pärast ema surma, kirjutas Brahms sellest Clara Schumannile. Ta saatis naisele oma reekviemi IV osa ja lisas: „See koor on ühest omalaadsest Saksa reekviemist, millega ma praegu koketeerin...”. Mõne päeva pärast lisas Brahms irooniliselt: „Kuna see lugu siiski vaevalt Sinu Badenisse saabumise ajaks olematusse haihtub, siis loe nüüd veel korraks neid kauneid sõnu, millega ta algab...” Järgnevalt tsiteeris Brahms oma reekviemi I ja II osa teksti ja lisas: „Teksti koostas ma ise Piibli järgi. Sellised saksakeelsed sõnad võiksid ju Sulle sama hästi meeldida kui harjumuspärased ladinakeelsedki. Ma loodan väga, et ma suudan sellest terviku teha ja et julgus ja tahtmine vastu peavad.” 1866. aasta sügiseks oli teos valmis. Esialgu puudus veel V osa sopranisoolo. Selle kirjutas Brahms 1868. aasta mais juba pärast teose esiettekannet.

Brahmsi „Saksa reekviemi” tekst ei ole traditsiooniline surnute mälestusmissa tekst, ei ladinakeelse reekviemi tõlge ega parafras. Tal pole ka liturgilist suunitlust. See on Brahmsi enda valitud tekst Piiblist, kuigi enamikke neist tekstidest kasutatakse luterlikus matusetalitus. Helilooja pärines protestantlikust keskkonnast, kus isiklik kontakt Piibliga ja selle hea tundmine olid enesestmõistetavad. Kuigi Saksa reekviemi tekst on kokku pandud mitmesuguste kirjakohtade fragmentidest, on Brahmsil õnnestunud luua ka kirjanduslikult kunstipärane ja ühtne tervik. Sõnade juhtmõtteks on troost ja toetav ligiolek neile, kes leinavad kaotatud lähedast inimest, samas rahulikult teadvustades surma vältimatust. Võrreldes ladinakeelse reekviemiga on Brahmsi käsitlus erinev, näiteks: ladinakeelses - *kuningas, kelle ülevuse ees väriseb kõik loodu*, Brahmsil – *kui armsad on sinu hooned, Issand Sebaot!*. Või – ladinakeelses - *Dies Irae*, kus kirjeldatakse viimse kohtupäeva õudusi, aga Brahmsil – *õigete hinged on aga Jumala käes ja neid ei puuduta ükski piin*. See tuleneb ilmselt Brahmsi piiblikäsitluse protestantlikust algest.

Pealkiri „Saksa reekviem” tähendab Brahmsile siiski rohkem alternatiivi tavapärasele ladinakeelsele reekviemile, mitte aga midagi eriti saksapäraselt.

„Saksa reekviem” on kirjutatud segakoorile, solistidele, orkestrile ja orelile. Lüüriksed, meditatiivsed osad vahelduvad dramaatilisel pingestatutega, moodustades tasakaalustatud terviku. Kui teosele lisandus viimaks ka hiljem loodud V osa, mille helilooja pühendas oma ema mälestusele, kõlas lõplik – 7-osaline – „Saksa reekviem” esmakordselt 12. veebruaril 1869 Leipzigi.

PAUL MÄGI

Asutas 1978 Eesti Raadio Kammerorkestri ning oli ka selle orkestri kunstiline juht ja peadirigent. 1984-1991 töötas Rahvusooperis Estonia dirigendina. Juhatanud külalisdirigendina Moskva Suures Teatris. Aastatel 1990-1994 oli Läti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent ja kunstiline juht. Juhatas Läti RSO kontserte kuulsates kontserdisaalides Euroopas ning osales paljudel rahvusvahelistel festivalidel - *Concertgebow*, *Fetes Musicales en Touraine*, *Chichester Festivities*, *Festival Costa do Estoril* jpm. 1995-2002 oli RO Estonia loomingujuht ja peadirigent.

Alates 2004 töötab Uppsala Kammerorkestri kunstilise juhi ja peadirigendina ning 2011. aasta septembrist lisandus Vanemuise teatri muusikajuhi ja peadirigendi ametikoht. On juhitanud kontserte kõikjal Euroopas ja Ameerikas (Detroiti SO, Moskva Filharmoonia SO, Equadori NSO, Rootsi Raadio SO, Stockholmi Kuninglik Filharmoonia, Göteborgi SO, Malmö SO jpt.)

Rahvusvahelisi ooperilavastusi: Rossini „Itaallanna Alžiiris“, Verdi „Trubaduur“, Straussi „Nahkhiir“ Soomes, Puccini „Suor Angelica“ ja „Gianni Schicchi“ Rootsis, Dargomõžski „Näkingeid“ Wexfordi festivalil Iirimaa, Bizet’ „Carmen“ Belgias ja Küprosel, Puccini „Boheem“ ja Tšaikovski „Luikede järv“ Rootsi Kuninglikus Ooperis, Verdi „Rigoletto“ Malmö Ooperis ja Soome Rahvusooperis, Reinvere „Puhastus“ ja Massenet’ „Thaïs“ Soome Rahvusooperis, Mussorgski „Boriss Godunov“ Nantes’i Ooperis, Moskva „Helikon“ ooperiga Salzburgi Festspielhausis ja Champs-Elyseés teatris Pariisis. Vanemuises on toonud välja lavastused: Verdi „Trubaduur“, Lehári „Lõbus lesk“, Massenet’ „Werther“, Tšaikovski „Jevgeni Onegin“, Aints „Rehepapp“, Tubina „Reigi õpetaja“ ning Bizet’ „Carmen“.

Rahvusooperis Estonia: Puccini „Boheem“, „Suor Angelica“, Mozarti „Figaro pulm“, Verdi „Nabucco“, „La traviata“, „Don Carlo“ ja „Ernani“, Bizet’ „Carmen“, Dargomõžski „Näkingeid“, Nicolai „Windsori lõbusad naised“, Straussi „Viini veri“, „Nahkhiir“, „Õõ Veneetsias“, Lehári „Lõbus lesk“, Tambergi „Cyrano de Bergerac“, Tubina „Kratt“, Kangro „Süda“, R. Straussi „Salome“, Mussorgski „Boriss Godunov“, Eespere „Gurmaanid“ jm.

Paul Mägi on tunnustatud džässviuldaja, kes on esinenud festivalidel Ungaris, Bulgaarias, Kuubas, Soomes, Saksamaal, Iirimaa, Inglismaal, USAs jm. On esinenud koos BBC ja Bostoni Sümfooniaorkestriga. Paul Mägi on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia orkestridirigeerimise professor ja Stockholmi Kuningliku Muusikakõrgkooli külalisprofessor. Aastal 2013 valiti ta Rootsi Kuningliku Muusikaakadeemia liikmeks.

KRISTINA HANSSON

Sopran

*Trillerdab mahedalt nagu Rolls Royce, kõrged noodid lendlemas
muretult ülalpool pilvi, puhas ja vastupandamatu väljendusrikkus kutsub pärast Amina säravat
lõpuaariat esile spontaansed kestvad ovatsioonid*

Carl-Gunnar Åhlén, Svenska Dagbladet

Viimastel aastatel on sopran Kristina Hanssonist saanud üks Rootsi huvitavamaid sopraneid. Tänu veenvale isiksusele ning vastupandamatule hääletämbrile ja tehnilisele võimekusele hinnatakse teda ühtmoodi nii ooperilavadel kui ka kontserdisaalides.

Kristina on õppinud Piteå muusikaakadeemias, Malmö muusikakolledžis ja Stockholmi ülikooli ooperikolledžis. Teda on autasustatud mitmete mainekate auhindadega, sealhulgas Jenny Lindi auhind, Kuningliku Muusikaakadeemia barokiauhind ja Christina Nilssoni auhind. Samuti oli Kristina 2002. aastal, s.o aasta pärast debüüti Stockholmi kuninglikus ooperiteatris, üks poolfinalistidest Placido Domingo algatatud konkursil Operalia.

Sestpeale on Kristina loonud endale mitmekesise repertuaari ooperirollidest, sealhulgas Konstanze („Die Entführung“), Amina („La Sonnambula“), öökuninganna („Die Zauberflöte“), Sophie („Die Rosenkavalier“), Zdenka („Arabella“), Gilda („Rigoletto“), Elisa („Il ré pastore“), Le feu/Le rossignol („L'enfant et les Sortilèges“) ooperiteatrites Rootsis ja välismaal, näiteks Stockholmi kuninglikus ooperis, Göteborgi ooperis, Drottningholmi lossiteatris, Malmö ooperis, Piteå kammerooperis, Leipzigi ooperis, Berliini Riigiooperis, Montpellier' ooperis, Genova Carlo Felice teatris ning sellistel festivalidel nagu Innsbrucki festival ja Göttingeni rahvusvaheline Händeli festival.

2010. aasta kevadel esines Kristina Asteria rollis („Tamerlano“) Göttingeni rahvusvahelisel Händeli festivalil. Hooaja teisteks tippsündmusteks olid Brahmsi „Requiem“ koos Michael Schönwandti ja Malmö sümfooniaorkestriga, „Carmina Burana“ Norrköpingi sümfooniaorkestriga ning keelpillikontserdid, kus ta Põhjamaade kammerorkestri ja hiljem Västeråsi Sinfoniettaga kontsertturneel olles esitas Ludwig Irgens Jenseni teost „Japanischer Frühling“. Ta on osalenud ka eri kunstivaldkondi ühendavas inimhäälele keskendunud projektis koos Rootsi maailmamuusiku Ale Mölleriiga.

Kristina Hanssoni suur ja mitmekesine kontserdirepertuaar hõlmab kõiki lüüriliste sopranite tavarepertuaari kuuluvaid töid ning ta on olnud märkimisväärselt edukas Mozarti kontsertaariate esitamisel koos Taani Raadio Sinfonietta ja dirigent Adam Fischeriga. Ta on muu hulgas töötanud koos selliste dirigentidega nagu Siegfried Köhler, Pier Giorgio Morandi, Michael Schönwandt, Hannu Lintu, René Jacobs, Christophe Rousset, Adam Fischer, Arnold Östman ja Pablo Heras-Casado.

Olles tuttav ka kaasaegse muusikaga, on Kristina osalenud mitmetes tänapäeva ooperite maailmaesiettekannetes, esitades spetsiaalselt temale loodud rolle, sealhulgas näiteks Julie roll Jan Sandströmi ooperis „K. Heitluse kirjeldus” („K. Beskrivning av en kamp”) Göteborgi ooperiteatris ja Isabella roll Carl Unander-Scharini ooperis „Unekliinik” („Sömnkliniken”).

Tema viimaste tööde hulgas on „Kristus Õlimäel” Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ja Paul Mägiga, Mozarti kontsertaariad Uppsala kammerorkestri ja Ewa Strusinskaga, J. S. Bachi „Jõuluoratorium” ning Beethoveni „Missa solemnis” Rootsi kammerorkestri ja Thomas Dausgaardiga. Hooajal 2012–2013 esitas Kristina muu hulgas öökuninganna rolli koos maestro Fabio Biondiga Stavangeri uue kontserdimaja avamisel ja Mozarti missat c-moll Helsingborgi sümfooniaorkestriga. Oma debüütesinemise Stockholmi Kuningliku Filharmooniaorkestriga tegi ta 2012. aasta detsembris. 2013. aasta sügisel esitas Kristina Hansson Pamina rolli Stockholmi ooperiteatris Folkoperan.

2014. aasta jaanuaris esitas ta solistina Mozarti aariaid koos Stockholmi Kuningliku Filharmooniaorkestriga ja kevadel oli solist Mozarti teoste „Reekviem” ja „Suur missa” c-moll kontsertettekannetel koos Rootsi Raadio sümfooniaorkestriga.

2015. aastal esitab ta Norrlandsi ooperiteatris krahvinna Almaviva rolli ooperis „Figaro pulm” ning Brahmsi „Reekviemi” Vanemuise teatris dirigent Paul Mägi juhatusel. Koos Rootsi Raadio kooriga ootab teda ees Jaapani turnee, kus esitamisele tuleb Mozarti „Reekviem”.

JAKOB HÖGSTRÖM

Bariton

Alates oma debüüdist Papagenona Drottningholmi lossiteatris, on Jakob Högström tõestanud end Rootsi ühe huvitavama ja nõutuma baritonina. Tänu jõulisele lavalisele esinemisele ja muljetavaldavalt heale teksti edastamise oskusele suudab ta publikuga kiiresti kontakti luua. Jakob Högström on õppinud Stockholmi kunstikoolis Kulturama, Londoni Kuninglikus Muusikaakadeemias ja Stockholmi ülikooli ooperikolledžis.

Edukale debüüdile järgnes Malmö ooperiteatris nimiosa ooperis „Figaro pulm” koos Arnold Östmaniga, markii roll Cimarosa ooperis „Il Marito disperato” Fävikeni ooperifestivalil ning Aenease roll Purcelli ooperis „Dido ja Aeneas” Mark Tatlow juhatamisel. Jakob Högström on esitanud häid rolle kaasaegsete ooperite maailmaesmaettekannetel, näiteks Bainesi rolli B. Tommy Andersoni ooperis „William” Vadstena akadeemias ja härra Snipa Jonas Forselli ooperis „Träskoprinsessan” Malmö ooperiteatris. Jakobi kanda oli Testo roll Monteverdi teoses „Il Combattimento di Tancredi e Clorinda” Drottningholmi barokkansambli ja Arnold Östmaniga Ulrikdalsi lossiteatris Confidencen. Seejärel esitas ta Fallito rolli Gassmanni ooperis „L’Opera Seria” Fävikeni ooperiteatris ja Drottningholmi lossiteatris. Samuti laulis ta parun Zeta rolli Lehári „Löbusa lese” paljukiidetud lavastuses Stockholmi ooperiteatris Folkoperan.

Kõigele lisaks on Jakob Högström ka hinnatud kontserdisolist. Tema repertuaari kuuluvad Bachi, Händeli, Mozarti, Beethoveni ja Mahleri tähtsaimad teosed. Hiljuti esitas ta koos Põhjamaade kammerorkestriga laule Mahleri laulukogumikust „Des Knaben Wunderhorn” ja Allan Petterssoni tsüklist „Barfotasånger” („Paljajalu laulud”). Samuti esines ta solistina Lars-Erik Larssoni süüdi „Förklädd Gud” esitusel Rootsi Raadio Sümfooniaorkestri ja dirigent Thomas Søndergaardiga Rootsi Televisiooni programmis helilooja 100. sünniaastapäeva tähistamiseks. Jakob Högström on teinud koostööd selliste dirigentidega nagu Arnold Östman, Mark Soustrot, Roy Goodman, Johannes Gustavsson, Håkan Hardenberger, Shi-Yeon Sung ja Andrew Manze. Oma ooperidebüüdi Pariisi ooperiteatris Opéra Comique tegi ta 2008. aastal Narbanorina Rameau’ ooperis „Zoroastre” koos ansambliga *Les Talens Lyriques* ja Christophe Rousset’ga. Seejärel laulis ta Dandini osa Rossini ooperi „La Cenerentola” Malmö ooperiteatri uuslavastuses dirigent Brad Coheni juhatusel. Järgmisel hooajal tulevad esitamisele rollid Stravinski ooperis „Kuningas Oidipus” Malmö ooperiteatris ning Stravinski „Pulcinellas” Norrlandi ooperiteatris. Eelmisel suvel liitus ta veel ühe „Võluflöödi” lavastusega Ulrikdalsi lossiteatris Confidencen, kus tema Papageno roll taas tänu tõelisele näitlejaandele publiku poolehoidu võitis. Hiljutiste ja peatsete rollide seas väärivad äramärkimist bardi roll Stenhammari ooperis „Tirfing” Malmö ooperiteatris, Figaro roll etenduses „Le Nozze di Figaro” Ulrikdalsi lossiteatris Confidencen, Shaunardi roll etenduses „La Boheme” Norrlandi ooperiteatris *NorrlandsOperan* ja Marcello roll Malmö ooperiteatris. Jakob laulis 2014. aastal Norrlandi ooperiteatris Mats Larsson Gothe ja

Maria Sundqvisti uues ooperis „Blanche & Marie” Joseph Babinski rollis ja 2015. aastal Vadstena rahvusvahelises akadeemias esimese imperaatori rollis Moto Osada ooperis „Son of Heaven”. Tšehhis ja Rumeenias.

Vanemuise Sümfooniaorkester

1870. aastal asutatud Vanemuise teatris hakati suuremaid muusikalavastusi (oopereid, operette) esitama 1883. aastast. See tingis vajaduse luua teatri juurde orkester. Esimene muusikalavastus oli 1883 C. M. von Weberi laulumäng „Preciosa”. Tartu kontserdielu edendamisel oli suuri teeneid Aleksander Lättel, kes 1900. aastal asutas Eesti esimese sümfooniaorkestri. Pärast Lätte tagasitõmbumist aktiivsest muusikalisest tegevusest jätkas tema tööd Samuel Lindpere, kelle eestvedamisel asutati 1908. aastal Vanemuise Sümfooniaorkester. Kontserdid toimusid suvel, teatrihooaja vaheajal aiakontsertide nime all. Kavades oli esikohal klassikaline muusika. Kuni uue teatrihoone valmimiseni aastal 1906 saatis umbes mõneteistliikmeline harrastuskapell peamiselt operette, laulumänge ja muusikalise taustaga draamaetendusi August Wiera juhtimisel.

Suur tõus Tartu kontserdielus sai alguse 1911. aastal, kui Vanemuise orkestri dirigendiks tuli Juhan Aavik. Juba järgmisel suvel tulid ettekandmisele kõik Beethoveni sümfooniad (v.a 9. sümfoonia). 1914–1940 oli dirigendiks Juhan Simm. 1931. aastal asus Vanemuise teatri muusikajuht Eduard Tubin, kes juurutas igakuise talviste sümfooniakontsertide tava. Esitatav repertuaar kujunes erakordselt laiahaardeliseks tänu Baltimaade üheks valikurohkemaks kasvanud noodikogule. Tubin siirdus elama Rootsi 1944.

Peale sõda oli ligi 30 aastat orkestri peadirigendiks Erich Kõlar, aastatel 1985–1987 Toomas Kapten, 1980–1981 ja 1987–1999 peadirigent ja muusikajuht Endel Nõgene, 1999–2004 Mihkel Kütson, 2004–2006 Hendrik Vestmann, 2006–2007 Toomas Vavilov, 2008–2011 Mihkel Kütson. 2011. aasta septembrist on teatri muusikajuht ja peadirigent Paul Mägi. Ajalooliseks traditsiooniks on saanud, et teatri muusikalavastustes osalemise kõrval annab Vanemuise Sümfooniaorkester ka sümfooniakontserte. Orkester on esinenud mitmetes Euroopa riikides, muuhulgas ka Saksamaal (Berliini Filharmoonias) ja Rootsis (Uppsala).

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER

Kunstiline juht ja dirigent Paul Mägi

Kontsertmeister Kadri Sepalaan

I viiul Kadri Sepalaan, Linda–Anette Suss, Andri Annus, Laura Miilius, Maria Lepnurm, Lucia S. Alfonso, Evelin Tammiku, Katrin Ojam, Anne Vellomäe, Helena Valpeteris

II viiul Anna Samsonova, Juan Jose Restrepo Duarte, Sirli Laanesaar, Hille Niilisk, Žanna Toptši, Denis Strelkov, Triinu Raudver, Tatjana Samsonova

Viola Kadri Rehema, Svetlana Nukka, Hanno-Mait Maadra, Niina Mets, Merike Ots, Tiina Enniko

Tšello Lauri Sõõro, Enno Lepnurm, Heli Ilumets, Olga Raudonen, Marina Peleševa, Aike Randmann

Kontrabass Linda Viller, Aivar Eimra, Jaanus Roosileht, Jaanus Siniväli

Harf Kai Visnapuu **Flööt** Heili Mägi, Lande Kits, Kersti Perandi

Oboe Anna Šulitšenko, Maimu Kaarde **Klarnet** Margus Vahemets, Heimo Hodanjonok

Fagott Kulvo Tamra, Johanna Tuvi, Rene Sepalaan **Trompet** Karl Vakker, Marti Suvi, Viljar Lang

Metsasarv Urmas Himma, Richard Tamra, Kristiina Luik, Marie Jaksman

Tromboon Kait Tiitso, Rain Kotov, Aivo Koddanipork

Tuuba Tanel Tamm **Löökkriistad** Valdeko Vija **Orel** Elke Unt

VANEMUISE OOPERIKOOR

Peakoormeister Piret Talts

Kontsertmeister Katrin Nuume

I sopran Merle Aunpuu, Kaja Ilmjärv, Milvi Luik, Helen Nõmm, Luule Veziko,
Helen Hansberg, Silja Lani

II sopran Marika Villemson, Anne Vilt, Elin Kaiv, Siiri Koodres

I alt Katrin Kapinus, Vaike Lätt, Eve Kivisaar, Maire Saar, Inge Öunapuu

II alt Liina Tordik, Aime Roosileht

I tenor Rainer Aarsalu, Matis Merilain, Edgar Mikkel, Oliver Timmusk

II tenor German Gholami, Ivar Saks, Alo Kurvits

Bariton Endel Kroon, Risto Orav, Elmar Pool, Ruudo Vaher

Bass Andres Ross, Uku-Markus Simmermann

TARTU NOORTEKOOR

Tartu Noortekoori asutas 1983. aastal Riho Leppoja. Koori liikmeteks on peamiselt Tartus õppivad üliõpilased ja gümnasistid. Tartu Noortekoor on eelkõige kontsertkoor ning dirigendid ja lauljad on orienteeritud kvaliteetse koorimuusika edendamisele. Koor soovib olla eeskujuks Tartu ja kogu vabariigi noortekooridele ja olla konkurentsivõimeline rahvusvahelisel tasandil. Samas on noortekoor noorte inimeste ühendus, kus toimub aktiivne suhtlemine ja ühine vaba aja veetmine. Lisaks kontserttegevusele Eestis on esinetud paljudes välisriikides ning 19 korda on osa võetud rahvusvahelistest konkurssidest. Viimaste aastate saavutused on I koht Kaunase (2012) rahvusvaheliselt koorikonkursilt, kaks III kohta Firenze (2013) rahvusvaheliselt konkursilt ning kuld- ja hõbediplom Rooma (2015) rahvusvaheliselt konkursilt. Koor on teinud koostööd paljude heliloojatega nagu Mart Siimer, Urmas Sisask, Jüri-Ruut Kangur, Pärt Uusberg, Tauno Aints ja Olav Ehala. Koostöös Vanemuise teatri sümfooniaorkestri ja ooperikooriga on ette kantud mitmeid suurvorme: A. Honeggeri „Jean d’Arc tuleriidal“, G. Verdi „Neli vaimulikku laulu“, P. Glassi „Itaipu“, L. van Beethoveni 9. sümfoonia, U. Sisaski „Missa nr 1“, J. Haydni „Theresienmesse“, R. V. Williamsi „A Sea Symphony“, W. A. Mozarti „Regina Coeli“, A. Dvořáki „Stabat Mater“, F. Mendelssohn - Bartholdy „Elias“, R. Tobiase „Johannes Damaskusest“ ja C. Gounod’ „Messe solennelle de Sainte Cecile“. Osaletud on Vanemuise teatri lavastustes „Trubaduur“, „Detektiiv Lotte“, „Ruja“ ja „Aida“. Jõulusuurvormidest on ettekandele tulnud U. Sisaski, C. Saint-Saënsi ja A. Halleni „Jõuluoratoriumid“, B. Britteni „A Ceremony of Carols“, O. Respighi „Lauda per la Nativita del Signore“ ja M. Siimeri „Neljas kuningas“. Koor on esinenud Eesti Kooriühingu ja Eesti Segakooride Liidu kontsertidel, mis on pühendatud eesti heliloojate juubelitele - Gustav Ernesaks 100, Mart Saar 130 ja Miina Härma 150. Tartu Noortekoor on pälvunud Eesti Kooriühingu aasta koori nimetuse ja kahel korral Tartu kultuurikandja auhinna. Nii mõnedki lauljad on noortekooris laulmisest innustununa valinud muusiku elukutse.

Peadirigent Riho Leppoja

Dirigendid Kadri Leppoja ja Markus Leppoja

Hääleseadja Vivian Kallaste

Sopran Elsa Trumm, Reelika Ratassepp, Kristel Laikask, Hele-Riin Mällo, Maria Truus, Kadri Saare, Kadi-Maarija Maripuu, Hanna Läänemets, Margot Arula, Tuuli Triin Truusalu, Hiie Vill, Anneli Rääbis, Elis Mets, Annela Kams, Carol Maask, Joanna Kurvits, Elise Teemus

Alt Cäroly Saksakulm, Merilin Mühlberg, Pille-Riin Saarse, Helen Peil, Kaisa Kuslapuu, Liina Uiibo, Liisa Rätsep, Eneli Simson, Mari-Ann Valdre, Kristi Kaldmäe, Liisa Linnaks, Kaari Koch, Maarja Mustimets, Elis Lehtsaar, Ester Kaul, Gerta Raidma

Tenor Jürgen Hüva, Roland Reinvald, Andry-Sten Tõru, Johan Kütt, Markus Raudkivi, Markus Leppoja, Karl Erik Kalmus

Bass Madis Kaspar Nigol, Gregor Randla, Gregor Pruunsild, Julius Raamat, Andres Traks, Priit Piir, Sander Jõe, Markus Veinla, Patrik Pruunsild, Meelis Pihlap, Jaan Koort, Madis Perli

Kultuurivahetusprogramm “Hiina muusika aasta Eestis”

Hiina viiulivirtuoos

Chuan-Yun Li

Mendelssohn. Viiulikontsert e-moll

Aafrika initsiatsiooniriitus

Müstilisel Kaydara-maal

Peeter Vähi suurteose esiettekanne

Tanel Padar jutustaja, Mati Turi tenor, Rauno Elp bariton, Priit Volmer bass

Eesti Rahvusmeeskoor, Tütarlastekoor Ellerhein

Visuaalne lahendus Robin Nõgisto, Jaanus Nõgisto

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, dirigent Mihhail Gerts

Toetaja Tiit Pruuli

L 10. oktoober kell 19 Vanemuise kontserdimaja

P 11. oktoober kell 19 Estonia kontserdisaal

Koostöös ERPiga

Džässimprovisatsiooni
meistrid Prantsusmaalt

Dominique Pifarély Claude Tchamitchian

L 26. september kell 19
Vanemuise kontserdimaja

Carmen

GEORGES BIZET' OOPER

MUUSIKAJUHT JA DIRIGENT PAUL MÄGI — LAVASTAJA-KOREOGRAAF GIORGIO MADIA
KUNSTNIK MAARJA MEERU

OSADES ALEKSANDRA KOVALEVITŠ — BOLDIZSÁR LÁSZLÓ VÕI LUC ROBERT
JANIS APEINIS VÕI JEVGENI CHREBTOV — DIANA HIGBEE VÕI ANNA DENISOVA

AINULT 6 ETENDUST HOOAJAL!

25.09, 15.10, 5.11, 22.11, 15.01, 7.02 VANEMUISE TEATRIS

Nüüd ka CD-l!

LARSEN
COGNAC

ALTIA
EESTI
Eriolisteks hetkeleks

Viikingi hingega konjak.

Nii siidise tekstuuri ja suurepärase puuviljase aroomini jõuavad vaid need, kes on valmis avastama ja vallutama.

TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVIST.

Elus edasi

Aasta kultuurisõber

Teatrihooajalt aitab
eesriide tõsta EMT

emt.ee

EMT on Vanemuise teatri ja Eesti Kontserdi hooaja toetaja

OMADE JA VÕÖRASTE VAHEL

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi, et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.

Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks.

Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / SEB pank 10102052050006 / Sampo Pank 334408570002

Märksõna: VANEMUISE FOND

Vanemuise fond tänab:

Olga Aasavit, Mart Avarmaad, Alar Kroodot, Kalev Kaset, Mati Kermast, Eero Timmermanni, Tartu linna, Vanemuise advendikontserdil annetajaid.

AS GIGA on Vanemuise Sümfooniaorkestri Kassitoome tasuta suvekontserdi peasponsor.

Eesti Kontserdi toetajad:

vanemuine.ee

concert.ee